

TOILA VALLA LEHT

Nr 221, APRILL 2025

Oru loss taastatakse 2075. aastaks

Blueray on loonud brändi VR History kõrvale ka kaubamärgi VR Future. Nüüdsest käib ajarännak mõlemat pidi, kes soovib, vaatab minevikku, kes on aga piisavalt uudishimulik, see saab vaadata tulevikku.

Alates 1. aprillist on meie e-poes saadaval virtuaalreaalse elamuse VR Toila 2075 piletid, milles külastajad teevad ajahüppe 50 aastat tulevikku.

Oru loss on taastatud. Eesti

Vabariigi president on suveks kolinud oma tööde ja tegemistega suveresidentsi ning tähtsate külaliste saabumise hõlbustamiseks on avatud nii Kotka-Toila laevaliin kui ka

Brüssel-Toila lennuliin.

Oru lossis on saanud tööd ligi sada kohalikku elanikku, teenuseid ostetakse sisse ligi poolesajalt kohalikult ettevõtetelt. Toila kinnisvara hinnad on

võrreldavad Versailles' kinnisvara hindadega.

Kohtumiseni tulevikus!

Blueray meeskond

Toila valda külastas Euroopa Komisjon

17. märtsil külastasid Toila valda Euroopa Komisjoni Regionaalarengu Peadirektoraadi esindajad Agnes Monfret, Pekka Jounila, Renaldo Mändmets ja Angeelika Rooden. Kohtumisel andsin ülevaate Toila valla suuremate projektidest, Jõhvi ja Toila ühinemisprotsessist ning sellest, milline on seni olnud Regionaalarengu fondi mõju Toila vallas. Komisjoni liikmete eriline huvi oli korterelamute renoveerimise vastu. Nende tähelepanu on köitnud Vokas juba renoveeritud ja renoveerimisele minevad korterelamud, mis vägagi ilmestavad seda piirkonda ning näitab ühistute liikmete huvi ja teadlikkust. Täisrenoveeritud majad ilmestavad elukeskkonda ja on ka energiasäästlikumad.

Et mitte jääda ainult piltide ja sõnade juurde, käisime Voka üürielamut, mille rajamine on täies hoos, vaatamas. 2023. aastal soetas vald enamuse osahingust Voka Vara ning taotles Kredexilt (nüüd EIS) toetust üürielamu rajamiseks Vokka, viies eelnevalt läbi avaliku konkursi eraettevõtja leidmiseks, kes oleks valmis panustama kogu projekti omafinantseeringuga. Vald ise rahaliselt ehitustegevuses ega hilisemas hoone ülalpidamises ei osale. 2025. aasta kevadel valmib 38 korterit kaasajastatud üürielamus, mis toob loodetavasti Vokka elama uusi peresid.

Renoveeritud ja renoveerimisel olevad korterelamud ning uus üürimaja jätsid Euroopa Komisjoni esindajatele väga hea mulje.

Kohtumisel sai veel kõneldud Voka kogukonnakeskuse projektist. Kogukonnahoone rajamiseks on vald saanud toetust Ida-Viru Õiglase Ülemineku Fondist, projekti maksumuseks ca 2,1 miljonit eurot. Eelprojekt on valmis ning õige pea alustame põhiprojekti koostamisega ning soovime ehitusega peale hakata kevadel. Kohtla-Nõmme alevisse on kavandatud Euroopa Liidu sotsiaalfondi toel toetatud eluase, mis mõeldud väiksema abi- ja toetusvajadustega inimeste toimetuleku toetamiseks. Rajatavas hoones saab olema 6 korterit, millest 5 on ühetoalised ja 1 kahehoone.

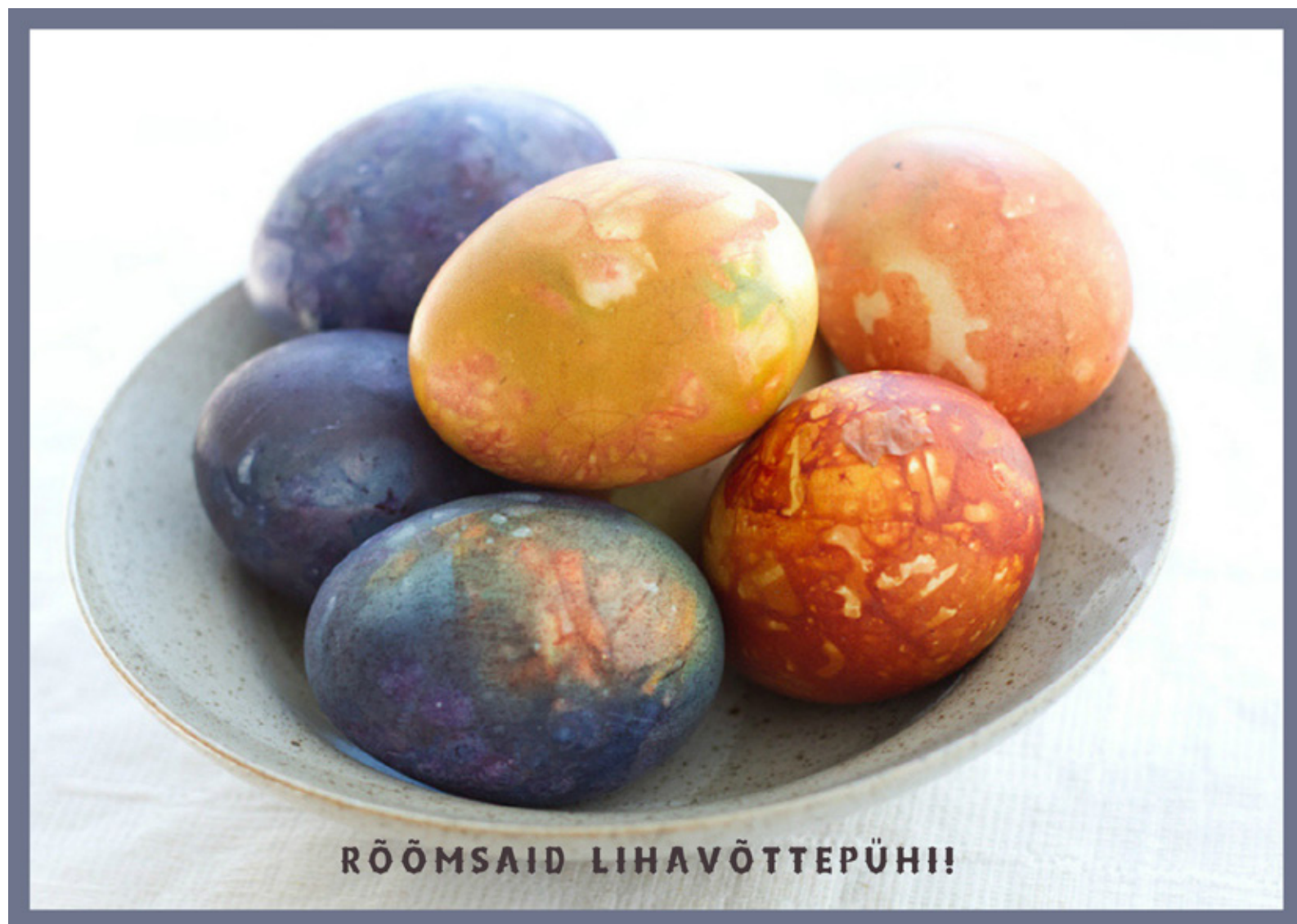
Toila uus põhikool, mille ehituse eeldatav maksumus on üle 6,5 miljonit euro, millest 85% oleks Euroopa Liidu finantseering. Arhitektuurikonkurss on lõppenud ja parim töö tänaseks välja selgitatud. Järve küla saab endale uue rekreatsiooniala (puhkeala). Projekti töödega kavandatakse lõpule jõuda 2025. aasta jooksul. Järve rekreatsiooniala näol saab olema tegemist kõige kaasaegsema puhkealaga, mis Toila valda ja ümberkaudsetesse linnadesse varem rajatud.

Toila vald on väike, aga arengud on märgatavad, tõdesid ka Euroopa Komisjoni esindajad.

Ikka head soovides

Eve East

vallavanem

RÕÕMSAID LIHAVÕTTEPÜHI!

Kalmistutest

Tuletame veelkord meelde, et 2023.a. sügisel liitus Toila vald Toila ja Pühajõe kalmistute paremaks haldamiseks elektroonilise internetipõhise infosüsteemiga HAUDI. Haudi süsteemi avalik tarkvara on ühendatud Eesti kalmistuportaaliga www.kalmistud.ee. See on ainulaadne lehekülg, mis koondab endasse pea kõikide Eesti kalmistute andmebaasid. Pühajõe kalmistu on portaali sisestatud ja kaardistatud ning kalmistud.ee internetilehel on nähtavad maetute andmed ja kalmistu kaart platside numeratsiooniga. Toila kalmistu kaardistamise lõpetame sügiseks. Et registrisse ja kaardile saaks võimalikult palju andmeid sisestada on vajalik, et hauaplatsi suurus oleks arusaadav ja hauatähised oleksid loetavad. Palume kevadel omastel puhastada hauaplatsid prahist ning korrastada hauatähised, tõsta vajaunud kivid ja plaadid maast välja ning puhastada, et nimed ja kuupäevad oleksid loetavad.

Juhindudes Toila valla kalmistute kasutamise eeskirjast (vastu võetud 23.05.2012 nr 33) alustame sellel suvel mahajäetud hauaplatside tähistamist.

Hooldamata hauaplatsi tunnuseks on olukord, kui hauaplatsi pinnasest on olulisel osal kasvanud rohi või võsa ja see on niitmata; hauaplatsile kogunenud lehtedest ja prahist on ilmne, et hauaplatsi pole pikka aega hooldatud; hauarajatised ja -tähised on tugevalt sammaldunud, läbiroostetanud või lagununud. Sellisel juhul pannakse hauaplatsile märke „Hooldamata hauaplats“ tähtajaga 1 aasta, kontaktide olemasolul teavitatakse lähedasi. Kui platsi haldaja ei ole aasta jooksul kontakti võtnud ega hauda hooldanud, saab platsi taaskasutusse anda. Hauaplatsi võib taaskasutusse anda, kui viimasest kirstumatuses on möödunud vähemalt 20 aastat.

Kõik matmised, ka urnimatus tuleb registreerida Toila Vallavalitsuses sõltumata sellest, kas perekonnal on hauaplats või maetakse uuele platsile.

Heakorranõuetest tasub meelde tuletada, et omavalitselt ei tohi haa mõõtmeid muuta; teostada ükskõik millist omavalilist kaevamist; mätta loomi. Haudade kujundamiseks kasutage looduslikke materjale, madalakasvulisi põõsaid. Looduslähedasel kalmistul haudade kaunistamiseks ei sobi plastikust muru, kunstlilled ja muud tehismaterjalidest esemed. Küünalde süütamiseks soovime kasutada laternaid, sest kerges plastiktapis küünal on maiuspala lindudele, kes küünlad haudadelt kalmistule ja selle ümbrusesse laiali tassivad, tekitades mälestamiseks süüdatud küünaldest prügi.

Toila ja Pühajõe kalmistutel miljööväärtuse säilitamise eesmärgil tuleb nii kasutusel olevate kui mahajäetud hauaplatsidel kuni aastani 1945 püstitatud hauatähised- ja piirid jätta oma algele kohale.

Kalmistute andmete korrastamiseks palume lähedastel sõlmida hauaplatsi kasutusleping. Lepingu sõlmimiseks on vajalik esitada taotlus, mille leiab Toila valla kodulehelt aadressil <https://toila.kovtp.ee/kalmistud>.

Toila valla kalmistute kasutamise eeskiri on nähtav aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/404092012015>

Signe Müür
vallavara- ja heakorraspetsialist

Pikk tn 18a ja 18b detailplaneeringu eelnõu (eskiislahenduse) avalikustamine

Toila Vallavalitsus ootab tagasisidet Toila vallas Toila alevikus Pikk tn 18a ja Pikk tn 18b detailplaneeringu eskiislahendusele. Tagasiside palume esitada hiljemalt 11.04.2025 e-posti aadressile toilavv@toila.ee.

Vastavalt Toila Vallavalitsuse 08.10.2024.a. korraldusele nr 293 on algatatud Toila vallas, Toila alevikus, Pikk tn 18a ja Pikk tn 18b kinnistute ja nende lähiala detailplaneeringu koostamine eesmärgiga uue kauplusehoone rajamine.

Detailplaneeringu eskiislahendus näeb ette kolme krundi moodustamist – kaks ärimaa sihtotstarbega krunti ja üks elamumaa sihtotstarbega krunt. Planeeringuga lahendatakse parkimise korraldamine, haljastuse ja heakorra põhimõtted ning kommunikatsioonide paigutamise põhimõtted. Detailplaneeringuga ei muudeta kehtivat Toila valla üldplaneeringut.

Detailplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Toila valla veebilehel <https://toila.kovtp.ee> ja Toila vallamajas aadressil Pikk tn 13a kohapeal. Info telefonil +372 5361 1017 (Hannes Lumiste).

Esikiislahendusele laekunud tagasiside vaadatakse planeeringu läbiviija poolt üle ning vajadusel lahendust täiendatakse, misjärel vaadatakse saadud tagasiside üle ja vajadusel korrigeeritakse planeeringu lahendust, misjärel esitatakse detailplaneeringu eelnõu kooskõlastamiseks asutustele ja isikutele ning arvamuse avaldamiseks kaasata vatele isikutele.

TVL

Heakorrast

Kevad on saabunud ja meelitas taaskord õue toimetama. Õige aeg, et meelde tuletada meie vallas kehtivad ühisreeglid heakorrastatud elukeskonna loomisel ja hoidmisel.

Toila valla heakorraeskiri (vastu võetud 22.08.2018 nr 20) on kohustuslikuks täitmiseks kõigile Toila valla territooriumil elavatele, viibivatele ja tegutsevatele isikutele ning kinnis- või vallasvara omanikele ning selle eesmärgiks on tagada vallas heakord ja puhtus.

Heakorraeskirjas kasutatud mõiste kinnistu on kinnistusraamatusse iseseisva üksusena kantud kinnisasi(maatiikk), hoonestusõigus, kasutusvaldus, korteriomand, korterihoonestusõigus, muud võimalikud seadusjärgsed kasutused, samuti katastriüksus ja reformimata riigimaa. Kinnistu omanikud võivad olla eraisikud, korteriühistud, asutused, ettevõtted, maaomanikud, garaažiühistud, aiandus- ja suvilaühistud ühiselt ja eraldi iga krundi omanik, omavalitsus ja riik. Hooldusala on kinnistuga või krundiga külgnev maa-ala kuni kõnni- või sõiduteeni.

Heakord tähendab tavaliselt, et kinnistul ja hooldusalal on tagatud puhtus ja kord. Samuti on oluline, et hooned, aiad, rajatised ja muud elemendid oleksid heas seisukorras ja ei kujutaks ohtu ümbruskonnale.

Heakorra tagamine ei seisne üksnes kinnistu väljanägemises, vaid hõlmab ka keskkonna, tervise ja turvalisuse tagamist, seepärast ei tohiks tähelepanu jätta järgnevaid tegevusi:

Rohealade hooldus: Kui kinnistul on aed, park või muu roheala, hoolitseb kinnistuomanik selle eest, et taimedele oleks tagatud vajalik hooldus (nt kastmine, lõikamine) ning rohi ja umbrohud oleksid kontrolli all. Kui kinnistu piirneb sõidu- või jalgteega on vajalik piirata puid, põõsaid ja hekke ning tagada liikluskorraldusmärgide nähtavus, sõidukite ja jalakäiate vaba liikumine. Kinnistu piiridest väljapoole ei ole lubatud istutada puid ja hekke, sest teemaa on ettenähtud teede hooldustööde takistusteta teostamiseks ja vajalike trasside rajamiseks.

Loodusmõjud ja keskkonna kaitse: Kinnistuomanik peab arvestama ka looduskeskonna seisundit. Näiteks võivad kinnistuomanikud olla kohustatud oma territooriumil asuvaid loomade ja taimede elupaiku kaitsma, samuti vältima saastamist või ohtlike ainete leket.

Prügi ja jäätmete kõrvaldamine: Hoolas kinnistuomanik korraldab prügi ja jäätmete õigeaegse äraandmise või eemaldamise.

Meeldivaks üheskoos elamiseks ja probleemide vältimiseks saavad kinnistuomanikud teha

koostööd oma naabritega, et luua ühiselt puhas ja turvaline elukeskkond. Hea koostöö naabrite vahel võib aidata vältida vaidlusi ning tagada, et kõik kinnistuomanikud järgivad samu heakorra nõudeid.

Kui aiad ja õued on talvepuhkusest üles äratatud ning lilleõitesse kasvatatud, siis head

vallaelanikud, ärge unustage ringi vaadata ja esitada kauneid ning põnevaid kodusid-aedaid heakorrakonkursile Kaunis Kodu!

Soovime meeleolukat ja teguderohket kevadet!

Signe Müür
vallavara- ja heakorraspetsialist

Õppimine teeb õnnelikuks!

Haridus- ja Teadusministeeriumis on valminud uus täienduskoolituse riiklik tellimus, millega pakutakse kogu Eestis üle 1500 tasuta koolituse rohkem kui 26 000 inimesele:

•nii kontaktõppes kui ka vee-

biõppes

- väga erinevates valdkondades
- üle Eesti
- eesti, inglise ja vene keeles
- enam kui 120 koolitust spetsiaalselt Ida-Virumaal elavatele ja töötavatele inimestele!

Koolitusi viivad läbi kutsõppeasutused, rakenduskõrgkoo-

lid ja ülikoolid üle Eesti. Kõigi pakutavate koolitustega saad tutvuda HARIDUSPORTAALIS.

Liitu kindlasti ka meie Facebooki õpikogukonnaga Õppiv Ida-Viru, mis edastab teavet täiskasvanutele mõeldud õppimise ja enesetäienduse või-

maluste kohta Ida-Virumaal, ja millel on tänaseks juba enam kui 1250 haridusoskust jälgijat.

Liitu, jälgi, jaga ja osale elukestvas õppes, sest õppimine tõesti teeb õnnelikuks!

Virve Linder
koordinaator

TASUB TEADA

1. mail algab Toila sadama- ja rannaalal tasuta parkimiskorraldus, mis kestab kuni 30. septembrini. Tuletame kõigile meelde, et kõige mugavam on selleks perioodiks soetada parkimise hooajapilet, mis maksab Toila valla elanikele 35.- eurot ja kõikidele ülejäänutele 50.- eurot, mis päevade peale jagatuna tähendaks ligikaudu 0,33 eurot päevas.

Hooajapileti soetamiseks täida andmed lingil <https://forms.gle/sosXR2kjHJy8ZN8>

Kõige enam soovime muidugi parkida auto Oru pargi serval (Oru tn 21) olevasse tasuta parklasse ning tulla sadama- ja rannaalale läbi pargi jalgsi.

Toila põhikooli arhitektuurivõistluse tulemustest

Toila Vallavalitsus viis koostöös Eesti Arhitektide Liiduga riigihangete registris läbi Toila põhikooli arhitektuurivõistluse (viitenumber 287739), kus tähtjaks 27. veebruariks 2025 laekus 30 ideekavandit, mis kõik kvalifitseerusid hindamisele. Arhitektuurivõistluse eesmärgiks oli leida parim kavand uue koolihoone rajamiseks ja kooli ümbruse välialade kujundamiseks.

Võistlusülesande kohaselt pidi uus koolihoone ja selle ümber tekkiv avalik ruum olema kõrgetasemelise arhitektuuriga, arvestama ajalooliselt ja looduslikult väärtusliku asukohaga ning kaasaegsete nõudmistega koolikeskkonnale. Kooli ideekavand pidi järgima muutunud õpikäsitlemise ja liikuma kutsuva kooli põhimõtteid. Uue koolihoone ja seda ümbritsev väliruum pidi olema kaasaegne õpikeskkond ja toetama õppija sotsiaalset ning individuaalset arengut – enesejuhtimist, pädevus- ja kuuluvustunnet. Hoone pidi võimaldama viia läbi erinevaid õppetegevusi, soodustama nüüdisaegse õppemetoodika, sh õuesõppe kasutuselevõttu. Materjalide kasutuses eelistama keskkonnasõbralikke, tervislikke ja vastupidavaid materjale. Kaasaegne kool on ka kogukonnakeskus, mis pakub erinevaid ühistegevuste võimalusi kogukonna liikmetele nii koolis sees kui selle ümber.

Arhitektuurivõistluse žüriisse kuulusid:

- Eve East, Toila vallavanem (žürii esimees);
- Toivo Loide, Toila vallavalikogu;
- Anneki Teelahk, Toila Gümnaasiumi hoolekogu esindaja;
- Ülar Mark, volitatud arhitekt-ekspert, tase 8, Eesti Arhitektide Liit;
- Margus Maiste, volitatud arhitekt, tase 7, Eesti Arhitektide Liit;
- Raivo Kotov, volitatud arhitekt, tase 7, Eesti Arhitektide Liit;
- Helle Möllits, volitatud maastikuarhitekt, tase 7, Eesti Maastikuarhitektide Liit.

Žürii tööd korraldas Katrin Koov (volitatud arhitekt-ekspert, tase 8, Eesti Arhitektide Liit) ning eksperdina oli kaasatud Toila Gümnaasiumi direktor Signe Ilmjärvi.

Žürii liikmed töötasid läbi kõik vastavaks tunnistatud kavandid. Žürii selgitas konkursi auhinna võitjad välja Eesti Arhitektide Liidu poolt koostatud "Eesti arhitektuurivõistluste juhend 2013" tingimuste alusel ning lähtudes liidu poolt koostatud "Arhitektuurivõistluse žürii liikme juhendist 2021".

Esitatud tööde suur hulk ja kõrge tase võimaldas võrrelda erinevaid ruumiideid ja isikupäraseid läbitöötatud lahendusi. Tööde hindamisel kaaluti kõiki pakutud lahendusi ning toodi välja nii positiivseid kui negatiivseid aspekte.

Ajaloolise hoone ja ümbritseva ala lahendamisel jäi tööde puhul silma olemasoleva ja lisanduva vahelise tasakaalu otsimine. Kas, kui palju ja millistesse ilmakaarde tuleks avada olemasolev hoone, millisele küljele kavandada juurdeehitus ning kui suur ala maastikus vajab ümberkujundamist? Kas on vaja kogu keskkond ümber kujundada või pigem muuta

Vaade läänest.

võimalikult vähe ja leida orgaaniline ühisosa vana ja uue vahel? Kas samamoodi nagu tänapäevane kool vajab sisemiselt mitmekesist ning kohandatavat ruumi, peaks see kehtima ka õuesõppe ja õuealade kohta? Kas lasta kooliperel endal valida õuesõppe vormi ja kohta või määrata täpselt, kus ja mida saab korraldada?

Teise suure faktorina jäi mõjuma ihalus kadunud ajaloo järele. Paljudes töodes ilmnis püüe luua koolimajaga justkui uut Oru lossi või selle reinkarnatsiooni, selle asemel, et luua ise samaväärne, uue identiteediga hoone, mis oli konkursi eesmärk – luua tänapäevane koolihoone ja selle ümbrus.

Olemasoleva nõlva kasutus jäi konkursil isegi ootamatult tagasihoidlikuks. Põhjuseks on ilmselt ees olnud ruumiprogramm, mis võimaldas enamuse ruumidest lahendada olemasoleva hoone piires ning arhitekti või muu avatud ala toomine nõlvale tähendaks selle eraldatust muust õpikeskkonnast. Spordisaal, mis soovituslikult oli küsitav avanema staadionile aga nõlva eelist sellisel moel esile ei too ja tekitab hoopis pika koridori või lihtsalt nõlva sisse lõigatud uue mahu. Seetõttu kujuneski konkursi üheks tähtsamaks küsimuseks, kuidas ja kuhu paigutada spordisaali maht, mis ülejäänud juurdeehitusega võrreldes on väga suur.

Žürii kohtus kokku kahel korral. Esimesel töökoosolekul valiti 30 võistlustööd seast välja 9, mis liikusid edasi nõ II vooru. II voorus valiti välja 5 tööd, mille osas määrati pärast pikki arutelusid ka paremusjärjestus, sh preemiad.

Toila põhikooli arhitektuurivõistluse paremusjärjestus ja preemiad jaotusid järgnevalt:

- I koht – ideekavand KOOLIVEER, mille autoriks bürood Lumia OÜ, Futu OÜ ja TajuRuum OÜ, preemia 13 000 eurot;
- II koht – ideekavand EMBUS, mille autoriks büroo Kuu OÜ, preemia 10 000 eurot;
- III koht – ideekavand HO-

BUSERAUD, mille autoriteks arhitektid Eva Kedelauk ja Kristel Niisuke, preemia 7 000 eurot;

- Ergutuspreemia – ideekavand HÕREDAS ÕHUS, mille autoriks büroo Kavakava OÜ, preemia 3 500 eurot;
- Ergutuspreemia – ideekavand SÜDA, mille autoriteks arhitektid Ralf Lööke ja Maarja Kask, preemia 3 500 eurot.

Arhitektuurivõistluse paremusjärjestus kuulutati välja 3. aprillil 2025 Toila seltsimajas, kuhu on näituseks üles riputatud kõik II vooru pääsenud 9 võistlustööd, mis jäävad seltsimaja seintele veel järgnevateks kuudeks ning millega on võimalik nädalavahetustel tutvuda. Samuti on kõik 30 võistlustööd pandud välja Toila valla veebilehele <http://toila.kovtp.ee>.

Vastavalt tegevuskavale järgneb arhitektuurivõistlusele projekteerimise etapp, mille aluseks võetakse võidutöö ning mille kestvuseks prognoositakse hetkel ca 1 aastat.

Ideekavand KOOLIVEER

Žürii hinnangul on võidutöö puhul tegemist julge ideega, kus uue hoone liitmisega antakse vanale kvaliteeti juurde. Vana maja äralõigatud ots mõjub ootamatult, kuid samas loob omanäolise koosluse oma lõikumistega. Juurdeehituse asendiplaaniiline paigutus arvestab nõlvaga ja kasutab seda mõistlikult. Vana maja idapoolse väljaulatuva ehitise lammutamine võimaldab luua sujuva pääsu hoonesse, selle ees olev varikatus on kutsuv. Siseringi pole vaja ja uut maja püütud väga integreerida. Võimla on nõlvaga haakuv ning tekitab saali sisemuses täiesti ootamatut ruumimuljet. Vana ja uue maja ühendus on delikaatne – uus on selgelt eristatav ja teistsugune, aga vana fassaadiga hoolikalt sobitatud. Töös on julgust ja olemasoleva arvestamist – on loodud omamoodi duaalne maailm, mis mõjub ergastavalt nii tööd vaadates kui ka tõenäoliselt selles koolis õppides.

Siseringi lahendus vastab muutunud õpikäsitlemisele ja kooli vajadustele. Kõik vajalikud abiruumid ja panipaigad on olemas. Positiivne

on ka raamatukogu avamine õue. Liikumisteed hästi läbi mõeldud. Asendiplaani mõjus lahendus – stiilsed väliklassid, kasvahoone, õppeaed. Väliruumis on arvestatud olemasoleva haljastusega, seda maksimaalselt säilitades. Head mastaabid, seosed pargiga ja liikumissuunad läbimõeldud. Ala vaadeldavus, väliruumide ja liikumissuundade analüüs on läbi viidud põhjalikult, rõhutades selgeid seoseid ümbritsevate alade ja nende kasutusvõimalustega.

Arhitektide nägemuses säilib olemas olev koolihoone võistlustingimustes ette nähtud mahu ja selle ruumiliseks dominandiks jääb torn. Senine koridoride süsteem läbib uuenduse ja klasside keskele tuleb õpipesa. Esimesel korrusel on algklasside ruumid, kust saab otse õue, pargiruumi. Sealne muruala ja roheline on ideaalsed lõõgastumiseks ja tundide puhkamiseks. I-korrusel asuvad veel õpetajate ja administratsiooniruumid, II korrusel klassid.

Uue koolihoone aatrium on kooli südameks, mis ühildub kolmest küljest väliruumiga – staadionipoole on astmestik, peasissepääsu ees on varikatus, mis võimaldab ka vihma korral üritusi läbi viia, kolmas külg avaneb parki. Aatrium koondatakse ümber palju vajalikke funktsioone nagu kohvik, raamatukogu, käsitööklassid, õppekook jm. Aatriumis on astmestik II-korrusele, nii saab seda ruumi kasutada suurte kogude kooli või kogukonda kaasavateks üritusteks. Aatrium voolab pargi suunas ja selles on ka näituste ala.

Maastikuarhitektuuri lahenduses on aluseks olemasoleva maastikuruumi peamised väärtused – väärtuslik pargipuistu, väljakujunenud pinnavormistik, teedevõrk, pargivaated ja keskpunkti olev ajalooline hoone koos staadionitasandiga. Olulise uuenduskuuri läbib koolikeskkond on mitmeti liikuma kutsuv. Õuesõppe edendamiseks saab edukalt kaasata kontaktala erinevaid elamusruume ja loodust ning seejuures tegevusprogrammi oluliselt täiendada vahetult hoonestuse lähedusse

Vaade nõlvalt spordihoonele ja uuele koolihoonele.

Vaade spordihoonele.

Vaade idast.

Vaade peasissepääsule.

Kelmused Eestis: kuidas neid ära tunda ja vältida?

Viimastel kuudel on Eestis sagenenud erinevad petuskeemid, kus kelmid kasutavad telefonikõnesid ja esinevad usaldusväärsate asutuste, nagu Omniva, Swedpanga või politsei, esindajatena. Nende eesmärk on inimestelt välja petta isiklikke andmeid või raha.

Kuna kelmid muutuvad üha nutikamaks ja petuskeemid järjest tõetruumaks, on oluline teada, kuidas neid ära tunda ning kuidas ennast ja oma lähedasi nende eest kaitseda.

Toon välja petuskeemid, millega on inimesed minu poole kõige tihedamini pöördunud.

Viimastel kuudel on sagenenud Omniva nimel tehtavad petukõned. Kelmid helistavad ja väidavad, et teile on saabunud tähtis kiri, mis asub Omniva sorteerimislaos. Nad väidavad, et kiri vajab edastamiseks kinnitamist ja aadressi, kuhu see toimetada, mistõttu küsitakse teie isikuandmeid ja lubatakse edastada jälgimiskood. Seejärel palutakse teil Smart-ID kaudu oma isik kinnitada, mille kaudu annate aga tegelikult kelmidele juurdepääsu teie pangakontole. Edasine asjade käik kulgeb aga nii, et mingit tähtis kirja teieni ei jõua, vaid kelmid kannavad teie konto tühjaks.

Teine levinud skeem on petukõned, kus helistaja esitleb end politseinikuna. Kelm väidab, et teie nimele on üritatud võtta pangalaenu või et olete seotud mõne muu kuriteoga. Lahenduseks pakutakse, et teid ühendatakse pangaga, kus palutakse edastada täiendavad isikuandmed. Tegelikult pole helistajal aga mingit seost politsei ega pangaga – tema eesmärk on koguda teie andmeid ja võimalusel pääseda ligi teie pangakontole. Andmed ja Pin-koodid kätte saanuna, kannavad nad tühjaks teie pangakonto.

Kolmas levinud petuskeem on sugulaste nimel tehtavad kõned. Selle skeemi puhul helistab keegi, kes karjub näiteks: „Ema, ema, ma olen sattunud avariisse!“, ning seejärel katkeb kõne. Peatselt helistab teine isik, kes esitleb end politseiniku või juristina ning väidab, et teie lähedane vajab kiiresti rahalist abi kindlustuse või ravi jaoks. Raha soovitakse kätte saada sularahas, ning kelm võib pakkuda, et keegi tuleb sellele koju järele. Antud skeemis ei anta inimesele palju aega mõelda – kõik toimub väga kiiresti. Kui potentsiaalne kannatanu on viidud haavatavasse seisundisse, saabub ukse taha kuller, kellele tuleb üle anda kõik kodus olev sularaha ja isegi pangakaart koos koodidega. On olnud ka juhtumeid, kus inimene saadetakse sularahaautomaati raha välja võtma ning siis tuleb sellele keegi järele.

Isiklik kogemus kelmidega

Olen isegi saanud mitmeid kelmide kõnesid, mis puudutasid erinevaid petuskeeme. Ühel korral vestlesin nendega tundide kaupa. Nad räägivad palju kasulikke asju, näiteks: „Olge ettevaatlikud, petuskeemid liiguvad, ärge usaldage helistajaid, kuid meie ei ole kelmid, meie abistame teid!“ Samas küsivad nad pidevalt isiklikke andmeid, paludes isegi tõmmata oma telefoni äpp, mis võimaldab neil kaugelt pääseda teie seadmesse, nagu näiteks AnyDesk.

Kõikidel helistajatel on aga üks märkamist vääriv ühine joon – nad räägivad väga kiiresti, enamasti vene keeles, ei luba vahele sekkuda ega lisaküsimusi esitada. Kõne toon on jõuline ja kohati isegi agressiivne, kui keeldud neile andmeid andmast või ütled, et oled unustanud oma isikukoodi. Kui nad ei saavuta kiirelt oma eesmärki, muutuvad nad agressiivseks ja ähvardavad rahalise trahviga, mis nende sõnul võetakse automaatselt teie pangakontolt.

Sellised kõned on väga kahtlased ja selgelt kelmide poolt tehtud. Ametlikud asutused ei küsi kunagi teie parooli ega palu teil laadida alla mingeid äppe, mis võimaldaksid neil pääseda teie seadmesse. Kui helistaja ei anna teile võimalust esitada küsimusi või täpsustusi, on see selge märk, et midagi on valesti.

Kuidas end kaitsta?

Ärge jagage telefoni teel isiklikke andmeid ega Smart-ID või Mobiil-ID kinnitusi.

Kui saate kahtlase kõne, katkestage see ja võtke asutusega asjaolude selgitamiseks või kindluse saamiseks ise ühendust ametlikel kontaktidel.

Ärge tehke kiirustades võõrastele rahalisi ülekandeid ega andke sularaha võõrastele inimestele.

Rääkige petuskeemidest ka oma eakate lähedastega, sest just nemad on sageli kelmide sihtmärgiks.

Kui kõne tundub kahtlane, on alati parem see katkestada ja pöörduda iseseisvalt asutusse, kelle nimel kõne tuli. Kui teil on raskusi ise asutusse pöördumisega, paluge abi sugulastelt või sõpradelt või kirjutage veebipolitseinikule. Me aitame hinnata juhtunut ja anname nõu, kuidas edasi käituda.

Kelmid kasutavad hirmutamistaktikat ja loovad olukordi, kus inimesed tunnevad vajadust kiiresti reageerida. See tõttu on oluline jääda rahulikuks, analüüsida olukorda ja kontrollida infot enne, kui midagi ette võtate. Mida teadlikumad oleme, seda keerulisem on kelmide plaanid ellu viia.

Darja Park
Veebipolitseinik

Toila valla Eakate Nõukogu tervitab kõiki valla eakaid ja soovib ilusat kevadet

Illed juba aedades õitsevad ja loodus valmistub ärkamiseks.

Ka meie Eakate Nõukogu alustas oma viimast tegevusaastat praegu veel Toila vallas. Püüdsime kokku panna aasta tegevuskava. Kindlasti toimub juba traditsiooniks saanud kevadine Toila valla eakate kevadpidu mais. Käesolevasse aastasse on planeeritud mitmeid huvitavaid üritusi, kuhu ootame ka neid eakaid, kes seni ei ole meie piirkondlikest üritustest eriti aktiivselt osa võtnud.

Kohalik omavalitsus on meid igal aastal toetanud finantsiliselt. Tänu sellele oleme saanud korraldada mitmeid väljasõite, käia tantsupidudel, ekskursioonidel, Tartus Maa-lehe korraldatud Eakate Festivalil, korraldada erinevaid üritusi. Iga piirkond on väljasõite korraldanud vastavalt oma piirkonna soovidele. Eelmisel aastal eakatele korraldatud ekskursioonidel osales kokku üle saja eaka. Aitäh teile, et leidsite aega ja tahtmist kodust välja tulla ja huvitavaid paiku külastada.

Meie piirkondades harrastatakse rahvatantsu. Nii tegutseb Toilas Merekiivi, Vokas Vokiratas, Kohtla Nõmmel Minjoon, kes on tegutsenud ja tuntud juba palju aastaid. Nendes osalejad ongi kujunenud alg-akuseks ja nende ümber on pisitasa koondunud teisi kooskäimisest huvitatud eakaid. Kõik ei ole tantsurahvas, aga koos kohalikke ja maailma asju arutada ju ikka sobib. Nii on kasvanud ka Kohtla Nõmme Eakate klubi Elulõng osalejate ring. Vald tuli vastu Toila piirkonna eakate ja Eakate Nõukogu palvele ja Toila Seltsimajja sai loodud oma ruum, kus eakad saavad omavahel õdusaid

hetki veeta.

Uueks nähtuseks on eakate hulgas line-tantsu populaarsuse kasv. Algas tehti natuke rohkem kui aasta tagasi Kohtla Nõmmel, kus Sirje Sillati eestvedamisel kogunesid neli vapparat, kes olid valmis uusi teadmisi omandama. Praeguseks on nende arv kasvanud juba üheteistkümneni ja repertuaaris on üle kahekümne erineva line-tantsu. Igasugune eeskuju on nakkav ja nii on ka teistes piirkondades hakatud lisaks rahvatantsule seda tantsuliiki

harrastama. Väga hooga on töö käima läinud Järve küla eakate hulgas ja nii loodame neid juba eakate kevadpeol meile esinevas näha. Pean märkima ka seda, et kahes piirkonnas, kus töö on juba täies hoos, jagavad õpetusi juhendajad, kes on oma oskused saavutanud iseõppimise teel ja teevad seda tööd vabatahtlikena oma ajast ning loomulikult mingit tasu nad ei saa. Aitäh Sirje ja Marge, et teil jätkub tahtmist meiega tegeleda ja oma oskusi meiega jagada. Suur ja ootamatu toetus

meie eakatele tuli aga ootamatust kohast. Ütlebki ju laulusalm, et ka luuavarrest võib tulla pauk. Ja nii ta tuligi. Küll mitte luuavarrest, aga Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ja Eesti Teadusagentuuri rahastatud uurimistöö TARGA maaelu koostöö vananeva ühiskonnaga piirkondades kaasas meie valla eakad sellesse projekti. Moodustasime oma viies piirkonnas viieliikmelised õpigrupid ja hakkasime omandama arvutitarkusi. Õppetöö toimus igas piirkonnas vastavalt omavahel kokkulepitud päevadel kaks korda nädalas kolm tundi päevas ühe kuu jooksul. Täna on õppetöö lõppenud ja osalenud 28 eakat oskavad julgelt kasutada õppustel saadud teadmisi ja oskusi. Paljudele meeldis selline väikeses grupis kokkusaamine ja nii on jätkatud omavahelisi kohtumisi.

Eakate Nõukogu nimel soovin kõigile ilusat kevadet, tugevat tervist ja vaadake ikka julgelt tulevikku.

Kaja Niinlaup
Eakate Nõukogu esimees

Kallis MEES, Sinu tervis on Sinu jõud!

TULE MEESTE TERVISE LIIKUMISPÄEVALE 14. MAIL kell 17.30

Toila Sadam (Sadama tee 2)

Sind ootab:

*praktiline kepikõnni koolitus Toila Terviserajal (Rene Meimer)

*kosutav saun koos saunarituaalidega

Kui Sul endal käimiskeppe pole, on kohapeal väike varu olemas!

Osalejate vahel loositakse välja erinevaid väärtuslikke kinkekaarte! Üritus on tasuta! Lisainfo: kristiina.nommiste@toila.ee, tel 5440 0586. Tule ise, võta sõber kaasa ja saa osa põnevast üritusest, mis on mõeldud just SINULE!

Kirderannik

Avaneb MTÜ Kirderanniku Koostöökogu ESF+ (Sotsiaalse kaasatuse suurendamine) projektitoetuste II taotlusvoor.

Avalduste esitamine läbi SPOKU keskkonna toimub 07.04.2025 - 18.04.2025. a.

Avatud on meetmed: Meede 4. Sotsiaalne kaasatus (ESF+ meede)

Rohkem info tegevusgrupi kodulehel
www.kirderannik.ee/esf

Kevadine kaevukontroll võib säästa tervisehädadest

Kui linnades elavad inimesed ei pea oma joogivee kvaliteedi pärast üldjuhul muretsema, sest veevärk tagab selle ohutuse, siis maapiirkondades on olukord teine. Tuhandetes Eesti kodudes on joogivesi pärit salvi- või puurkaevust, mille veekvaliteet sõltub paljuski kaevu hooldusest ning ümbritsevast oludest.

Eriti kriitiline aeg kaevuvee kvaliteedi mõttes on kevad. Talve jooksul kogunenud lumi ja jää hakkavad sulama, mistõttu põhjavee tase tõuseb ning lumesulamisvesi seguneb pinnasekihtidega - suureneb risk, et kaevuvette jõuab reostus. Kui kaev asub põllumajandust või vanu reoveesüsteeme kasutavas piirkonnas, võib kevadine sulavesi kaasa tuua nii keemilist (nt nitraadid, nitritid) kui ka mikrobioloogilist reostust (nt *coli*-laadsed, enterokokid), mis muudavad vee joomise tervisele ohtlikuks.

Just seetõttu soovivad spetsialistid kontrollida kaevuvett vähemalt kord aastas, ideaalis kevadel. Regulaarne veeanalüüs ei ole ainult ettevaatusabinõu – see on investering tervisesse ja kindlustundes, et vesi, mida igapäevaselt joo ja toidu valmistamiseks kasutame, on ohutu.

Kas vesi, mis näib selge, on alati puhas?

Tihti eeldatakse, et kui kaevu- vesi on läbipaistev, lõhnatu ja maitseb tavapäraselt, siis on see ka ohutu juua. Paraku võib see olla petlik. Vees võib leiduda mikroorganisme (bakterid, viirused), keemilisi ühendeid, mis ei ole palja silmaga nähtavad, kuid võivad pikaajalisel tarbimisel põhjustada tervise- probleeme.

Salvkaevud on saastumisele eriti vastuvõtlikud, sest sinna jõuab vesi maapinna ülemis- test kihtidest. Kuid ka puur- kaevud pole kaitstud – põhja- vee keemiline koostis võib ajas muutuda ning rauda, mangaani või ohtlikke ühendeid võib esineda vees lubatust suuremas koguses.

Eluline näide: perel tekkis kõhuhäda, süüdlaseks osutus kaevuvesi

Möödunud aasta keva- del märkas Kesk-Eestis elav perekond Savi, et pereliik- med kannatavad korduvalt seedehäirete ja kõhuvalude käes. Esialgu kahtlustati vii- rushaigust, kuid probleem ei kadunud ka nädalate jooksul. Alles pärast veeanalüüsi tege- mist selgus, et nende salvkae- vus oli bakteriaalne reostus, mis pärines ilmselt kevadiste

sulavete tõttu pinnasesse im- bunud saastunud veest.

Pärast probleemi tuvasta- mist puhastati kaev ning tehti vajalik desinfitseerimine. Pere- kond muutis oma harjumusi ning nüüd kontrollivad nad oma joogivett vähemalt kord aastas.

„Enne tundus, et mis see analüüsimine meile ikka an- nab – vesi ju näeb selge ja pu- has välja. Aga tegelikult ei oska aimatagi, mis selles peidus võib olla,“ sõnas pereisa.

Millal kaevuvett kontrollida?

• Igal kevadel. Suurenenud sademete ja sulamisvee tõttu on risk kõige suurem.

• Kui vees on muutusi. Kui maitse, lõhn või värvus tun- dub teistsugune, tuleks ana- lüüs teha kohe.

• Kui peres esineb kordu- vaid terviseprobleeme. Kõhu- vaevused, seedehäired ja na- haprobleemid võivad viidata vee saastumisele.

• Pärast suuremaid veetõr- keid või mullatöid. Suured ehitustööd või muutused vee- tasemes võivad mõjutada vee kvaliteeti.

Mida veeanalüüs näitab?

Veeanalüüs aitab välja selgita- da vees sisalduvad:

• Mikroorganismid. Bakte-

rid, mis võivad põhjustada ter- viseprobleeme.

• Nitraadid, nitritid ja am- moonium. Ühed ohtlikumad ained joogivesis, mis võivad põhjustada tõsiseid tervisehäi- reid.

• Oksüdeeritavus. Võib viidata pinnavee sattumisele kaevu. Muudab vee värvuse kollaseks.

• Raud ja mangaan. Võivad mõjutada torustikke ja veekva- liteeti.

• pH ja vee karedus. Oluli- sed nii tervise kui ka koduma- sinate jaoks.

Kaevuvesi on paljude pere- de jaoks igapäevane veeallikas, mille puhtus mõjutab otseselt nii tervist kui elukvaliteeti. Veekvaliteedi kontrollimine ei ole lihtsalt ettevaatusabinõu, vaid teadlik samm oma pere heaolu ja ohutuse tagamisel.

Oluline! Regulaarne kevadine kaevu- kontroll, mida julgustab te-

gema ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2020/2184, aitab tagada vas- tavuse joogivee normidele ning ennetada võimalikke ter- viseriske.

**Directive (EU) 2020/2184 of the European Parliament and of the Council on the quality of water intended for human consumption, OJ L 435, 23.12.2020.*

Tee kindlaks, et **KAEVUVESI** su kodus **ON OHUTU!**

VEELABOR Miridon

www.miridon.ee | tel. +372 526 8515 | miridon@miridon.ee
Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

Naksitrallide toimetused märtsis

Voka Lasteaed Naksitrallid asub tõeliselt kaunis looduslähedases ja muinasjutulises kohas, kus lapsel jagub mängulusti ning avastamisrõõmu ja seda kõike läbi prak- tiliste tegevuste.

Märts oli Voka lasteaiale eriti tähtis kuu, kuna 1. märtsil oli lasteaia sünnipäev. Sel aastal pidasime me oma sünnipäeva 5. märtsil ühe toreda mängupeo- ga, kus olid kohal meie armsad Naksitrallid ning mitmed- mitmed muud erinevad vahvad tegelased – tegu oli kostüümi- peoga, kus igaüks võis olla kes- tahes. Me mängisime lõbusaid mängu, lustisime ja laulsime koos. Peale meeleolukat pidu suundusid lapsed rühmadesse endale sünnipäevatorti valmis- tama – mis on lasteaias juba tra- ditsiooniks kujunenud. Voka Lasteaed Naksitrallid sai sel aastal 49. aastaseks. Palju õnne meile!

Naksitrallidel oli tõeliselt tegus kuu. Alustasime vastla- päeva tähistamisega, mis toi- mus sel aastal 4. märtsil. Vaa- tamata lume puudusele leidsid meie toredad õpetajad lastele tegevust, mis tutvustas pidu- päeva kombeid ja traditsioo- ne. Lapsed mängisid vahvaid vana-aja mängu, meisterdasid vurri ning katsetasid pallimän- gu. Loomulikult ei puudunud menüüst ka hernesupp ning vastlakukkel.

14. märtsil tähistasime ema- keelepäeva. Meie eesti keele õpetaja Silva Eskel koostöös teiste rühmade õpetajatega viis

läbi Eesti tähestiku moeeten- duse tervele lasteaiale. Lapsed said esitleda tähestikutähti, mille nad olid eelnevalt ise valmis teinud, laulsid kaasa tä- hstikulaulu, lahendasid koos ristsõna ning kõige lõpus tegid ühe vahva Sipsiku võimlemise. Viimase juhised sai iga rühm endaga kaasa, et seda igal ajal harjutada.

Sel kuul 15. märtsil käisid meil külalised – Tartu Ülikooli tudengid. Nad olid Ida-Viru- maal seoses haridusseklusega, mille raames külastasid erine- vaid Ida-Viru haridusasutusi. Haridussekluse peamiseks

eesmärgiks on tuua tulevased noored õpetajad Ida-Virumaa- le tööle. Tutvustasime üliõpi- lastele meie maja, rääkisime meie toimetustest ja tulevikup- laanidest, vastasime küsimus- tele. Tudengite tagasisidest selgus, et nii mõnigi sooviks tulla meie juurde praktikale ning kes teab, võibolla edaspidi ka tööle. Oli tõeliselt mõnus, sõbralik, hubane kohtumine. Siinkohal soovin tänada Hari- duskopteri meeskonda sellise ürituse korraldamise eest!

Voka lasteade osales sel aastal esimest korda roheja- his. Tegime üleskutse koguda

küünlaümbriseid ja väike- lektroonikat. Märtsi lõpuga sai see kampaania läbi. Olime üsna usinad rohejahimehed, kogusime koostöös lastevane- matega 2 kg küünlaümbriseid ning 62,5 kg väikelektrooni- kat. Pole paha! Kõik sai kenasti toimetatud Kuusakoski Jõhvi osakonda.

Meie lasteade on Ettevõtli- ku Kooli kuldseme lasteade. Hariduskopter korraldab juba mitmendat aastat PeaPeale- Pööratud (PPP) nädalat, mil- lest me loomulikult osa võtsi- me. Näiteks Siniste Nakside noor õpetaja Hanna viis oma

rühmakaaslastele läbi jooga- hommiku ja teine noor õpetaja – Mark Kersten tegi lastega katseid pipra ja kommidega. Taolisi noori õpetajaid oli ka teistes rühmades terve nädala vältel. PeaPealePööratud nädal annab lastele võimaluse proo- vida end õpetaja rollis, lapse- vanemale – lapse/ õpilase rollis ja õpetajale – vaatleja/ men- tori rollis. Antud nädal toob ehedalt esile Ettevõtliku Koo- li programmi põhimõtteid, mille hulgas on laste algatus ja iseseisvus. Me julgeme anda lastele võimaluse tegevusi ise organiseerida ning usaldame

lapsi selles protsessis.

8. aprillil ootas Voka laste- aed Naksitrallid lasteaia saali 4-7 aastaseid lapsi koos laste- vanematega, kus tegevuskes- kustest toimus „Õppimine läbi mängu“. Tegevuskeskusi viis läbi eesti keele õpetaja Silva Eskel.

Voka Lasteaia Naksitrallide meeskond soovib kõigile kau- nist ja päikselist kevadet. Hoia- me Teid meie toimetustega kursis ka edaspidi.

Evgenia Tortsova
Lasteaed Naksitrallid direktor

Kohtla-Nõmme Kool

5. TALGUPÄEV

#juubeliaasta

31.05.2025

algus **10.00**
orienteeruv lõpp 15.00

PLAANIS: kogukonnamäe täiendamine
korrastamine
lasteaiaosa hoovi täiustamine
istutamine

TEEME SEDA TAAS - ÜHESKOOS! HAARA KAASA
TÖÖKINDAD! KINDLASTI PAKUME TALGUSUPPI!

Kohtume Kohtla-Nõmme Kooli ees!

HULLU TEADLASE PÕGENEMISTUBA

TOILA GÜMNAASIUMIS

23. APRILL
16:30

TULE KOOS EMA JA/VÕI
ISAGA JA LAHENDA
MÜSTEERIUM, ET PÄÄSEDA
SUUREST KATASTROOFIST

REGISTREERU SIIN

LISAINFO:
GRETEL@TOILA.EDU.EE

ORUST TIPPU!

VASTUVÕTT TOILA GÜMNAASIUMI 1. KLASSI 2025/2026 ÕPPEAASTAKS

10. aprillil kell 17.00
ootame kooliastujaid
koos vanematega
kooli vana maja
väikesesse saali

Lapsevanem saab
avalduse esitada
läbi ARNO keskkonna
hiljemalt 1. juuniks 2025

Kohtla-Nõmme Kool kutsub uudishimutsema

29. aprillil avaneb ainulaadne võimalus tulla isiklikult vaatama, meie argipäeva imedest osa saada ja kohapeale kogema, kas kõik see, millest vallalehes olen kirjutanud, on päriselt Kohtla-Nõmme Koolis olemas. Nimelt leiab ajavahemikus 9.00-16.00 aset Kohtla-Nõmme Kooli uudishimupäev, kuhu on oodatud kõik – tulge plaaniga, uudishimust või täitsa niisama!

See saab olema üks väge täis päev, mil avame oma hariduslossi uksed ja igaüks saab piiluda meie hariduslossi sisse, kuulda meie lugu, saada osa tegevustest lasteaiaosas, kogeda õppeprotsessi kooliosas, uudistada meie põnevas hariduslossis, lasta ennast pärlitel inspireerida ja näha seda, mis silmale nähtamatu.

KNK uudishimupäev annab imelise võimaluse olla üheks hetkeks osake meie KNK perest – saad vaadata, kuidas toimub õppimine, õpetamine ja, mida me üldse siin hariduslossis teeme. Äge võimalus on ka osalemine inspiratsioonisatsakal, mis lisaks töötubadele, toob Sinuni meie meeskonna mitmetahulised kogemused. Näiteks meie lasteaiaosa Lapsuliblikate rühma õpetajad jagavad oma põnevaid meetodikaid, kooliosa õpetajad toovad teieni parimad virtuaalsed keskkonnad, pilliõppemaagia ning meie IT juht tutvustab digivahendeid nagu VR-prilid, Sphero Bolt robotid ja muu selline. Meie koolinoored toovad teieni hetked meie KNK-Kelust ja tutvustavad projektipäeva "Vii oma projekt ellu!". Osa saab meie plaanidest, küsida saab küsimusi ja sõita ka vigursõitu. Kuid kindlasti ei ole see veel kõik! Vahva, kas pole?! Täpsem ajakava, milles võib tulla pisi-

muudatusi:

9.00-10.00 alustame huvituuriga ehk jalgatuskäiguga meie hariduslossis

10.20-13.15 on võimalus osaleda tundides/õppetegevuses

13.20-15.20 inspiratsioonisatsakas ehk oma kogemusi jagavad meie lasteaia- ja kooliõpetajad, meeskonnaliikmed, toimuvad ka töötoad

15.20-16.00 edasiiviiv tagasiside, avatud vestlus kohvilauas

Loomulikult on võimalik ka süüa meie koolilõunat, seda täitsa tasuta!

KNK uudishimupäev on mõeldud kõi-

gile, kes on KNK kohta midagi kuulnud-lugenud. Selleks, et külla tulla ei pea Sa olema lapsevanem või tulevane meeskonnaliige. Sa ei pea tulema terveks päevaks, vaid võid tulla hetkeks! Oluline on, et tuled, sest meie ootame Sind! Tule uudishimutsema! Selleks, et teaksime Sind oodata palume Sul ennast registreerida hiljemalt 27.04.25.

Kui Sul on küsimusi, siis võta julgelt ühendust:

mariliis.oder@kohtlanomme.edu.ee või +372 56 83 93 91

Kohtume uudishimupäev, ikka hariduslossis

Mariliis, #tulekohtlanommele

#HUVITUUR #TELGITAGUSED #KOGEMUSED #VAATLUS #INSPIRATSIOONIRÄNNAK #AVATUDUKSED

KOHTLA-NÕMME KOOLI UUDISHIMUPÄEV

ÜKS PÄEV
TÄIS VÕIMALUSI
JA VÄGE!

teisipäeval, 29.04.2025

9.00-16.00

TULE PLAANIGA, UUDISHIMUST
VÕI TÄITSA NIISAMA - MEIE OOTAME SIND!

- PIILUD HARIDUSLOSSI SISSE
- KUULED MEIE LUGU
- SAAD OSA TEGEVUSTEST LASTEAIAOSAS
- KOGED ÕPPEPROTSESSI KOOLIOSAS
- UUDISTAD MEIE PÕNEVAS HARIDUSLOSSIS
- LASED ENNAST PÄRLITEL INSPIREERIDA
- NÄED SEDA, MIS SILMALE NÄHTAMATU

Tule meile
(külla)!

TÄPSEM AJAKAVA JA
REGISTREERUMINE

ROHKEM INFORMATSIOONI:
mariliis.oder@kohtlanomme.edu.ee või +372 56 83 93 91 #TULEKOHTLANOMMELE #PÄRL #HARIDUSLOSS

Meie näeme südamega!

Kohtla-Nõmme Kool

#74lend #pärlid

võtab vastu uusi õpilasi
sügisel alustavasse 1. klassi

Samuti ootame meie lasteaiaossa uusi lapsi.

VASTUVÕTUINFORMATSIOONI LEIAD MEIE KODULEHEKÜLJELT.

LISAINFORMATSIOON: +37256839391 või mariliis.oder@kohtlanomme.edu.ee

KOHTLA-NÕMME KOOLIST SAAD ROHKEM TEADA www.kohtlanomme.edu.ee

Anna oma lapsele võimalus särada!

Teostuspiirkonna loodustähedane pärl!
KOOSTÖÖ-NAERATUS-KULTUUR
#näemesüdamega

Lugemisöö Toila Gümnaasiumis

Toila Gümnaasiumis toimus traditsiooniline 2.-4. klasside kevadine lugemisöö, mille seekordne teema oli „Leiutajateküla Lotte“. Laste kogunemine algas kell 18.00, mille järel kirjutati paberile oma nimed ning pandi paika õhtu reeglid. Seejärel suundusid lapsed maja peale seiklema, otsides pärlikaartide abil vastuseid Lotte-teemalistele küsimustele. Kui kõik vastused olid leitud, istuti kokku ning igaüks sai tutvustada oma lemmik- või pooleliolevat raamatut, mille oli kaasa võtnud. Pärast raamatute tutvustamist oli aeg kehakinnituseks. Nagu ikka valmis-tasid õpetajad lastele pitsasau ja sooja kakaod. Kui kõhud täis, ootas ees õhtu üllatus – lugemisöö disko suures saalis. Lapsed

said tantsida, laulda ja möllata täiel rinnal, tehes sellest õhtu säravaima hetke. Peale hoogsat tantsupidu suunduti tagasi väikesesse saali, kus järgnes õhtune rutiin – hambapesu ja

pidžaamadesse pugemine. Seejärel asuti vaatama „Leiutajateküla Lotte“ multikat, mis aitas kõigil lõõgastuda. Peagi saabuski öörahu ning kõik mudilased uinusid magusasse unne. Hommik algas pannkookide ja moosiga, mis andis lastele energiat päeva alustamiseks. Lisaks korraldati kiire Kahoot-viktoriin, kus tuli vastata küsimustele nii Lotte kohta kui ka eelmise õhtu tegevuste põhjal ja juba üsna pea pakitigi asjad kokku koju minekuks.

Tagasiside põhjal jäi lastel lugemisööst suurepärase mulje ning nad ootavad juba põnevusega järgmist korda. Meil oli väga tore ja meeldejääv üritus!

Krislin Ujok

Toila Gümnaasiumi huvijuht

SMS ohuteavitused jõuavad inimeseni edaspidi tema eelistatud keeles

Alates 15. aprillist hakkavad ohualapõhised SMSid jõudma inimesteni nende eelistatud keeles – eesti, inglise või vene keeles. Selleks, et vajalik info jõuaks sinuni kiiresti ja oleks üheselt arusaadav, on oluline juba täna oma mobiilioperaatori juures keele-eelistus üle vaadata ning vajadusel seda muuta.

Siseministeeriumi nõuniku ja keele-eelistuse projektijuhi Kadi Luht-Kallase sõnul muudab uuendus teavitused lühemaks ja arusaadavamaks. „Kui

varasemalt saadeti sõnum sageli kolmes keeles korraga, siis nüüd jõuab ohuteavitus inimesteni vaid nende eelistatud keeles. See aitab vältida segadust ja vähendab hädaabinumbri 112 ning riigiinfotelefoni 1247 koormust,“ selgitas ta.

Miks see on oluline?

Ohualapõhine SMS on üks osa Eesti ohuteavituse süsteemist EE-ALARM, mis hõlmab ka sireenivõrgustikku, „Eesti.ee“ ja „Ole valmis!“ mobiilirakendusi, ribatekste ETV ja ETV+ kanalitel ning RDS-teavitusi

Vikerraadios.

Ohuteavitused saadetakse olukordades, mis võivad ohustada inimeste elu, tervist või riigi julgeolekut. Näiteks võib Päästeamet saata teavituse suure tulekahju korral, Politsei- ja Piirivalveamet massiliste korratuste ajal või Terviseamet, kui levib terviseriskiga seotud ohtlik toit. Samuti võivad Kaitseväge ja Päästeamet edastada juhiseid varjumiseks või evakueerumiseks, kui olukord seda nõuab.

Sõnumi saatjaks on EE-ALARM ja kui sul on Eesti

telefoninumber, näed sõnumit selle saatjanimega. Kui aga kasutad välisriigi numbrit, saabub teavitus numbrilt +372 5950 0000. Ohust võib märku anda ka ohusireeni kõlamine.

Mida teha, kui saad ohuteavituse?

Kui saad ohuteavituse sõnumi, võta seda alati tõsiselt, sest riigi ametkonnad saadavad ohuteavitusi ainult reaalse ohtude korral. Loe hoolikalt läbi, milles oht seisneb ja milliseid juhiseid antakse. Jälgi ametlikke infokanaleid, milleks on kriis-

ee leht, samuti riigiinfotelefon 1247.

Tasub tähele panna, et igas ohuolukorras saadetakse vähemalt kaks sõnumit: esimene ohu alguses ja teine siis, kui see on möödas. Vajadusel saadetakse lisaks täiendavaid teavitusi.

Kuidas keele-eelistust muuta?

Keele-eelistus määratakse operaatori andmekogude põhjal ning enamasti on see vastavalt lepingule juba sobivas keeles. Probleme võib tekkida töö-

andja numbritega, eriti kui need pole kasutajaga seotud. Olenemata sellest, et keele-eelistust saab igal ajal muuta, soovime mitte jätta selle määramist viimasele hetkele, vaid teha valik juba täna, seda enam, et mobiilioperaatorid on loonud selleks selged juhised:

- Elisa Eesti eraklient
- Elisa Eesti äriklient
- Tele 2 era- ja äriklient
- Telia era- ja äriklient

Ära jäta keele-eelistuse määramist viimasele hetkele – vaata juhiseid oma mobiilioperaatori kodulehelt!

KULTUURITEATED

16. aprillil 18.00 räägime Toilas Vana Fregati Pubis eestlaste lemmikteemast - ILMAST! Küläs sünoptik Ele Pedassaar. Sissepääs prii!

17. aprillil 19.00 austrite ja mereandide õhtusöök Saka Mõisas. Kohtade arv on piiratud – broneeri aegsasti! Hind 75€/inimene. Lisainfo ja broneerimine: salle@saka.ee või telefonil 33 64900.

20. aprillil 12.00 Krabuli laululaval Krabuli Kõva Muna 2025. Lastele suur munajaht.

27. aprillil 11.00 Perehommik Kohtla-Nõmmel Kaevandusmuuseumis. Külla tuleb Lolalaa. Üksikpilet 5€, perepilet 15€ (3 ja enam inimest ühest perest). Piletid müügil kohapeal 1h enne algust ja piletikeskuses.

27. aprillil 17.00 Salongiõhtu Toila seltsimajas

„Räägime Suumani Sassist“.

Suumani Sassi luule on ilmselt rohkem tuttav vanema põlvkonna luulesõpradele, aga kindlasti avastamist väärt ka noorematele. Salongiõhtu kohtume näitleja ja õhtujuhi Arlet Palmistega, kes viib meid rändama luule ja kunsti radadele. „Aleksander Suuman ehk Suumani Sass oli eesti luuletaja ja maalikunstnik, kelle loomingus põimuvad argimaailm ja vaimumaailm. Metsapere juured ja kokkupuuted müstilise teispoolsusega andsid tema töödele kordumatu sügavuse ja naerutava huumori. Loengus esitletakse Sassi luulet ning tema originaalseid maale ja joonistusi.“ Sissepääs prii!

8. mail 18.00 Toila Gümnaasiumi kevadkontsert.

10. mail 11.00 Grillfest ja suur kevadlaul Toilas, Föhrenhofi väljakul.

Meil on laulud, mida laulda. Meil on lood, mida jutustada. Meie oma inimesed, meie oma laulupidu. Üks, oma ja meie Virumaa laulupidu.

Virumaa laulupidu „Meil on laulud laulda“ toimub 8. juunil Toila laululaval. Sündmus algab kell 16.00 traditsioonilise rongkäiguga, millele järgneb laulupeo tule süütamine ja kontsert, kus astub üles tuhatkond lauljat Ida- ja Lääne-Virumaalt.

Laulupeo kunstiline juht on Elo Üleoja, liigijuhid Tanja Elken, Anu Pungas, Olga Portnova, Küllike Šapovalov, Aleksandr Saveljjev.

Jaga meiega Virumaa laulupeoga seotud mä-

lestusi!

Kutsume üles kõiki, kellel on mälestusi seoses Ida- ja Lääne-Virumaa eri paigus toimunud laulupidudega, jagama neid kas foto, video või mälestusjutu näol. Ootame teie mälestusi/mee-

nutusi e-posti aadressil grete.habakukk@ivol.ee. Virumaa laulupeo toetajad: Eesti Rahvakultuuri Keskus, Kultuurkapital, Toila vald, Viru Keemia Grupp, Järve Biopuhastus, Linnaekraanid, OÜ Agdeck-Auto.

Korraldaja: Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit

8.JUUNI
2025

TOILA
LAULULAVA

VIRUMAA LAULUPIDU

MEIL ON
LAULUD LAULDA

Ida-Virumaa
Omavalitsuste Liit

TOILAVALD

Ds

JÄRVE BIOPUHASTUS

EESTI KULTUURKAPITAL

EESTI RAHVAKULTUURI
KESKUS

VIRU KEEMIA GRUPP

Korraldaja: Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit

Lisainfo: www.ivol.ee ja ivol@ivol.ee

VAJAD ABI KRIISIS
PAREMAKS
TOIMETULEKUKS?

Telli kriisiks valmisoleku koolitus:
kriisikoolitus@paasteamet.ee

Koolitus on tasuta ja seda saavad tellida kõik:
omavalitsused, kogukonnad, asutused, ettevõtted
infopäevadele, koolitustele, suvepäevadele.

- Elanikkonnakaitse • Hädaolukorrad ja elutähtsate teenuste katkestused •
- Isiklik ettevalmistus ja kriisivarud • Evakatsioon ja varjumine •
- Ohuteavitus ja usaldusväärsed infoallikad • Planeerimine ja koostöö •

PÄÄSTEAMET

10 OLULIST ASJA, MIDA TEADA KRIISIHOOOLDUSPEREDEST

KRIISIHOOOLDUSPERE VANEMANA ON SUL:

- TÄHENDUSRIKAS TÖÖ**
pakkuda kodusoojust ja tuge ajutiselt oma perest eemal olevale lapsele.
- SOTSIAALSED GARANTIID**
ravi- ja pensionikindlustus ning õigus tasustatud puhkusele.
- VALMISOLEKUTASU**
ka siis, kui last parasjagu peres ei viibi, et olla alati valmis lapse vastuvõtmiseks.
- IGAKUINE TASU**
minimaalselt 40 eurot päevas, kui laps on peres.
- TASUTA PÕHJALIK KOOLITUS**
enne kriisihooolduspereks hakkamist, et saada selleks rolliks professionaalne ettevalmistus.
- PIDEV TUGI JA NÕUSTAMINE**
oma valdkonna spetsialistide poolt, sh mentorlus, tugigrupid ja psühholoogiline nõustamine.
- TOETUS LAPSE ISIKLIKE KULUDE KATTEKS**
vähemalt 240 eurot kuus.
- REAALNE VÕIMALUS MUUTA NOORTE INIMESTE ELUSID**
ja tagada lapsele turvalisus ning hool just siis, kui ta seda kõige enam vajab.
- VÄÄRIKAS ROLL KOGUKONNA SÜDAMES**
aidates lastel jääda oma kodukanti, neile tuttavasse keskkonda, lasteaeda ja kooli, et nad ei peaks minema kaugele turvakodusse.
- ELUMUUTEV KOGEVUS**
sest iga laps, keda ajutiselt toetad, toob kaasa rahulolu teadmisest, et oled kedagi aidanud.

Uuri palun lisa hooolduspere.ee veebilehelt või helista 655 1666 ning lepi kokku aeg tutvumisvestluseks.

TOILA VALLA LEHT

Väljaandja:

Toila Vallavalitsus, Pikk 13a, 41702 Toila
toilavv@toila.ee, +372 336 9845
toila.kovtp.ee

Toimetaja: Lea Rand
Kujundus: MK Meedia OÜ
Trükk: Printall AS
Tiraaž: 2100

Kaasautorite materjale
ootame iga kuu
25. kuupäevaks
e-maili aadressile
lea.rand65@gmail.com

Mis on kriisihooolduspere?

Kriisihooolduspere pakub ajutist kodusoojust ja turvalisust lapsele, kes on kriisiolukorra tõttu oma sünniperest eraldatud. See on parem ja lapsekesksem alternatiiv turvakodule, sest peres saab laps rohkem lähedust ja hoolt. Paraku on täna kogu Eestis vaid kolm kriisihoooldusperet, kuigi vajadus on suurem.

Ideaalmaailmas peaks igas Eesti piirkonnas olema vähemalt üks kriisihooolduspere – et laps ei peaks kriisihetkel (st kui tal pole oma kodus enam võimalik olla) liikuma kodukohast kaugele, vaid saaks jääda tuttavasse keskkonda ja jätkata oma lasteaias või koolis käimist.

Eestis eraldatakse aastas perekonnast ligi 300 last. Suurem osa neist naaseb oma sünniperre, ent kõigil lastel pole see kaheks võimalik. On olukordi, kus on vaja tegutseda kiiresti, et laps saaks turvalisse keskkonda ja siis on abiks kriisihooolduspere.

Toila vallas elavad Maarika ja Guido on üks kolmest kriisihoooldusperest. „Iga hetk võib tulla meile kõne, et meile tuuakse laps. Tavaliselt on need lapsed ära võetud nende kodust mingitel põhjustel ja neid on vaja kiiresti kuskile paigutada. Pere on turvalisem kui turvakodu või asenduskodu, sest peres on ema ja isa, kes võtavad lapse vastu,“ selgitas Maarika Vikerraadio saates „Elutoas“.

Guido sõnul on kriisihooolduspereks olemine nagu elustiil, iga hetk pead olema valmis selleks, et laps tuleb. „Kui see kõne tuleb, siis hetkeks jääb su maailm seisma, sa kuulad ära, mis laps on tulemas ja siis hakkab hetkega uus elu, sa hakkad olema selle lapse jaoks.“

Kriisihooolduspere pakub ajutiselt perekonnast eraldatud või kriisiolukorda sattunud lapsele turvalise võimaluse viibida pereskeskkonnas, kuni selgub lapse edasine saatus.

Kriisihooolduspere võib laps elada kuni 90 päeva. Pere peab tagama lapse vastuvõtmise kahe tunni jooksul. Nii jõuab laps otse perekonda ega pea vahepeal viibima turvakodus.

Sageli kahtlevad paljud potentsiaalsed ja head kriisihooolduspere vanema kandidaadid oma oskustes, on liiga enesekriitilised ning kardavad, et ei sobi sellesse rolli või pole nende pakutav piisav. Aga tegelikult ei vaja perekonda vajav laps ideaalseid üliinimesi. Ta vajab tavalist hoolivat ja armastavat perekonda, kus tal on turvaline kasvada.

PIKNIKULAVA 2025
LOOB MEELEOLU

18.05 EMIL RUTIKU TRIO
25.05 KATE
15.06 SISSI
13.07 KAISA LING ja RENE PAUL

27.07 SILVIA ILVES
10.08 SAATPALU ja REBANE
19.08 * MAREK SADAM
07.09 ÜLLATUSKONTSERT

ALGUS: 18:00 (*20:00), POSTI TALU, SAKA, TOILA VALD

-Puhaste- R kiosk

TULEVIK SOSISTAB

UNISTA VALJEMALT

Raamatukogud on olnud aegade algusest unistamispaesid. Unistamistalgud on võimalus oma kogukonnaga unistada, sest iga muutus algab unistusest.

TOILA raamatukogus toimuvad UNISTAMISTALGUD 3.mail

13.00-15.00

Pane end kirja **hakkablooma.ee**

Unistamist toetavad: SELVER elisa Skaala

TVL

eesti raamat 500 aastat

EESTI RAAMATU AASTA

Kui me ise loeme raamatuid, siis loevad ka meie lapsed

Sageli on lugemisharjumusega täiskasvanud sirgunud keskkonnas, kus neid ümbritses palju raamatuid, kodus loeti palju ning nad olid sagedased külalised raamatukogus ja poes. Öeldakse, et kui laps saab 14-aastaseks, siis on ta läbi lugenud vähemasti poole nendest raamatutest, mida ta elus üldse loeb. See näitab, kui oluline on lugemine lapseas.

Kes peaks lapses lugemishuvi tekitama? Kas kool? Raamatukogu? Kindlasti on suur osa ka neil. Aga pigem juba tekkinud huvi edasiarendajana. Tee raamatuni peaks ikka algama kodust.

Endine Eesti Lastekirjanduse Keskuse direktor Anne Rande on öelnud: „Tänapäeval ilmub väga palju raamatuid. Olen seda meelt, et kuna elu on nõnda kiire ja kõik inimesed on kuidagi üksinda – kaasa arvatud lapsed – oleks hästi tore, kui ka täiskasvanud loeksid lasteraamatuid. Et olla oma lastele läbi kirjanduse lähemal ja võtta üles teemasid, mis lasteraamatutes peidus.“

See, et raamat aitab elada, ei ole sugugi vaid pateetiline ütlus, vaid see lihtsalt ongi nii.

Emad-isad ja vanavanemad saavad laste lugemisharjumuste tekkimisele palju kaasa aidata. Kuidas seda teha? Üks hea moodus lugemishuvi tekkimiseks on lastele eakohaste ja huvitavate raamatute ettelugemine ning nende vaatamine koos. Valjusti ettelugemine annab lapsele tõuke ise lugema õppida, samas lähendab koosolekut aeg lastega. Innustage last esitama küsimusi. Eakohaste vastustega ärgitame lapse uudishimu ja soovi rohkem teada saada veelgi.

Ärge kasutage telerit ja arvutit kui tasuta lapsehoidjat. Jah, on ju tõesti mugav, kui laps istub rahulikult teleri ees, kust tuleb üks multikas teise järel, aga

sellega lülitame lapse mõtlemise välja. Laps hakkab eeldama, et kogu eluks vajalik info tulebki kätte liikuvate piltide-na, ja see teeb lapsest laisa õppija, kes ei viitsigi ümbritsevat maailma ise uurida.

Arutlege lapsega loetud raamatute sisu üle – nii õpetate neid nägema seoseid, mõtisklema põhjuste ja tagajärgede üle ning arendate empaatiavõimet.

Hoidke sobivad raamatud lapsele kättesaadavas kohas, et tal oleks alati võimalus ise raamatutega tutvust teha.

Need on vaid mõned, kõige lihtsamad moodused, kuidas last raamatutega suhtlema meelitada.

Tahaksin loota, et päris väikestele ikka loetakse kodudes raamatuid ette,

kuid tundub, et suuremate laste puhul kipub see järjepidevus käest kaduma. Rahvusvahelised uuringud näitavad, et kui laps läheb kooli, siis kaob paljudel lastevanematel huvi selle vastu, kas või mida nende lapsed loevad. Arvatakse, et see on ainult kooli mure.

Kuid ka sel ajal ei tohiks sidet kaotada. Lapse tee raamatu ja lugemiseni algab ikka kodust. Lapsed ei tee seda, mida me ütleme, vaid teevad seda, mida meie teeme. Kui me ise loeme, siis loevad ka meie lapsed. Nii et – jah lugemisele!

Kohtumiseni raamatukogus!

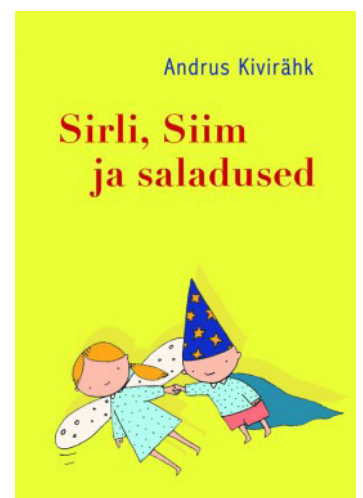
Lea Rand

Aprillikuu raamatusoovitus

„Sirli, Siim ja saladused on lüüriline ja südamluk raamat unistustest ja neile truuks jäämisest. Siim ja Sirli elavad oma isa ja emaga tavalises linnamajas. Igaühel neist aga on oma unistuste maailm, mis on neile niisama tõeline ja vajalik nagu igapäevane elugi. Et selle loo autor on Andrus Kivirähk, siis tuleb seal ette ootamatuid ja naljakaid olukordi ning hulganisti imepäraseid juhtumisi. See on raamat, kus kõik on võimalik!“

Peategelasteks on vanem õde Sirli ja väikevend Siim, kes elavad päris tavaliste laste elu. Nii õel-vennal kui ka nende vanematel on kõigil oma unistused ja kujutluspidid sellest, kuidas oleks elu, kui need unistused täituksid. Siim tahab väga osata võluda ning tal ongi oma võluma, kus juhtusid igasugused imed. Sirli on oma unistustes aga pilvebaleriin.

Kui muidu kipuvad emad-isad lasteraamatutes sageli väga tugevalt tahaplaanile jääma, aga siin on nemad just samasugused luust ja lihast inimesed nagu nende lapsed. Ema näiteks unistas lapsena printsessiks olemisest ja armastab veel nüüdki aeg-ajalt ette kujutada, mismoodi kuninglik õukond teda ümmardab. Isa oli aga terve oma elu unistanud sportlasekarjäärist ja mõtleb ennast aeg-ajalt suurepäraseks jooksjaks, kelle üle ahhetavad nii treenerid kui ka

publik.

Kivirähkile omaselt on raamatus omajagu jaburat huumorit, mis teeb selle teose mõnusak ja nauditavaks lugemiseks nii väikestele kui ka suurtele.

„See kõik tuli sellest, et too poiss oli jätnud ripakile oma lapsepõlvunistuse. Seda ei tohi teha! Siis võib juhtuda koledaid asju. Unistus võib nurutama jääda ja tasake-si hahtuda, aga ta võib ka kurjaks saada, nagu juhtus selle laevaga. Ja see on väga ohtlik!“

„Kas sa arvad siis, et Päike on kellegi unistus?“ küsis Siim. „Ja et keegi on ta unustanud?“

„See võib niimoodi olla küll,“ vastas kojamees. „Kõik on võimalik.“

Lea Rand